

🔗 چرا ارز ترجیحی در بودجه حذف نشد؟

محسن علیزاده، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در مورد نحوه آسیب رسانی این سیاست به بخش‌های مختلف اقتصاد و تولید گفت: در سال گذشته، مجلس به دلیل مفاسد و رانت‌های بی‌شماری که ارز۴۲۰تومانی ایجاد کرده بود، با تعیین ردیف بودجه برای آن در سال۱۴۰۰مخالفت کرد؛ اما ففسازی‌ها و فشار دولت، نهایتاً سبب شد مخالفت ما به نتیجه نرسد و این بستر رانت باز هم ادامه داشته باشد.

وی به شکست سیاست تخصیص ارز۴۲۰تومانی اشاره کرد و افزود: تخصیص ارز۴۲۰تومانی برای این بود که تثبیت قیمت در کالاهای ضروری و مصرفی مهم برای مردم مانند مواد پورتیتی و لبنیات (با پرداخت ارز ترجیحی به نهاده‌های دامی) برقرار شود؛ به طور مثال، قیمت هر کیلو مرغ با وجود پرداخت کامل ارز ترجیحی، از ۳۰هزار تومان گذشته است. این سیاست ارزی شکست خورده است و قیمت بسیاری از کالاهای مشمول ارز۴۲۰تومانی، با افزایش جدی روبه‌رو شده است. وی تأکید کرد: دولت سیزدهم باید راهکاری جایگزین برای این سیاست شکست‌خورده در پیش گیرد. افزایش سرسام‌آور و جهش قیمتی کالاهای اساسی در ماه‌های اخیر نشان می‌دهد که این سیاست ارزی دارای مشکل اساسی است. حاصل این سیاست فقط تخصیص ارز ارزان قیمت به عده‌ای خاص بود که به طرق مختلف مانند فروش کالاهای اساسی با نرخ نپایمی یا عرضه ارز دولتی به بازار آزاد، توانستند سودهای کلانی به جیب بزنند. به موجب این اتفاقات، مصرف‌کننده واقعی هرگز نتوانست طعم یارانه ای که به این کالاها تعلق می‌گیرد را بچشد. متأسفانه تولیدکنندگان نیز از سیاست ارزی غلط، ضربات جبران‌ناپذیری خورده‌اند.

🔗 وقتی جهانگیری دست به قلم شد!

برخی کارشناسان بر این باورند دولت باید روند پرداخت ارز دولتی را تغییر دهد و آن را اصلاح کند اما مهدی طغانی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس و استاد دانشگاه معتقد است ارز ترجیحی نه تنها به هدف نهایی خود نرسید بلکه موجبات توزیع رانت‌های چندده هزار میلیاردی، هدر رفت منابع و همچنین ایجاد آشفتگی در بازار کالا را فراهم آورد. ما در مجلس شورای اسلامی سال گذشته تلاش کردیم سیاست ارز ۴۲۰ تومانی را کنار بگذاریم ولی دولت مقاومت کرد و زیر بار این مساله نرفت و خطراتان هست که معاون اول وقت رئیس جمهوری، نامه‌ای در همین زمینه به رهبری نوشت و ایشان نیز به مجلس در همین راستا توصیه‌ای کردند. دولت آن زمان اصرار داشت که سیاست ارز ترجیحی۴۲۰تومانی در کشور ادامه پیدا کند و همچنان به ۲۵۰قلم‌کالای اساسی وارداتی این ارز پرداخت شود ولی خودشان در ادامه به ۲۵ قلم کالا رسیدند و بعد از آن نیز۲۰قلم را حذف کردند و فقط ۵ قلم کالا باقی ماند که ارز۴۲۰ تومانی برای وارداتشان پرداخت می‌شود.

بررسی‌ها نشان می‌دهد دهک دهم بیشتر از دهک یکم از یارانه ارز ترجیحی بهره‌مند شده‌اند. به این دلیل که مصرف گوشت، پروتئین و مواد غذایی تازیه بیشتر است. دهک‌های درآمدی بالای جامعه بسیار بیشتر از دهک‌های درآمدی پایین جامعه از یارانه ارزی برخوردار شده‌اند به‌گونه‌ای که دهک دهم حدود ۴ برابر دهک اول از یارانه‌های ارزی استفاده می‌کند، همچنین عدم نظارت کافی در ۴ مرحله واردات (نظارت بر واردات همان کالای اساسی و به‌میزان مقررشده با ارز ترجیحی)، تولید (استفاده از کالای وارداتی در زنجیره تولید کالای اساسی و فروش به‌قیمت مصوب به تولیدکننده)، توزیع (نظارت بر توزیع دقیق کالای یارانه‌ای، عدم تشکیل بازارهای سیاه و...) و مصرف (عدم انتقال کالای اساسی تخصیص داده شده به دهک‌های پایین به بازارهای غیر رسمی توسط خود جامعه هدف و فروش آن به دهک‌های بالاتر) صورت نمی‌پذیرد و صرفاً این یارانه موجب ایجاد رانتی بزرگ برای واردکننده شده و اهداف اصلی خود را محقق نکرده است. افزایش درخواست واردات این نوع کالاها پس از اختصاص ارز ترجیحی نیز خود مؤید دیگری بر این مدعاست، در نتیجه این گروه از کارشناسان خواستار حذف ارز ترجیحی هستند.

تا رقم ۱۲ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار مشکلی وجود ندارد و مجلس قطعاً موافقت خواهد کرد، چراکه تأمین این اقلام برای ما نیز مهم است. نسبت به بازنگری کالاهای دریافت‌کننده ارز ۴۲۰ تومانی باید تأمل بیشتری صورت گیرد. مثلاً اگر این ارز را از نهاده دامی حذف کنیم، اثر روانی آن باید روی بازار بررسی شود.

🔗 **اگر ارز ترجیحی در بودجه حذف نشد؟**

راهکارهای پیش رو

از آنجا که خط فقر ۱۲ میلیون تومان اعلام شده باید به مردم این فرصت داده شود که بتوانند دوباره ثبیت‌نام‌کنند و دولت نیز می‌تواند شروطی را تعیین کند که اگر خلاف اظهاری انجام شود باید مالیات پرداخت کند و از یارانه انرژی محروم خواهد شد. در این صورت تنها افرادی اقدام به ثبت‌نام می‌کنند که واقعاً نیاز دارند. از سوی دیگر هزینه‌شناسایی دهک‌های کم‌درآمد جامعه از طریق نظارت بر حساب‌های بانکی و نظام مالیاتی کشور بسیار کمتر از پردرآمدهاست. از این‌رو دولت می‌تواند برای پرداخت یارانه بانک اطلاعاتی خود را سریعاً تکمیل کند. یارانه برای اقشار کم‌درآمد جامعه با توجه به درآمدهای دولت می‌تواند به میزان تورم افزایش یابد تا ارزش خود را از دست ندهد. ضمن این‌که باید توجه داشت در دهک‌های پایین‌تر جامعه ۴۳ درصد هزینه خانوار مربوط به بخش مسکن است و دولت برای ساخت مسکن ارزان قیمت باید تلاش کند. اگر دولت قصد ندارد از یارانه نقدی استفاده کند به خانوارهای کم‌درآمد سید کالا ارائه دهد یا با استفاده از کارت‌های اعتباری فروشگاه‌های زنجیره‌ای راد این مساله درگیر کند تا خانوارها به جای دریافت پول نقد کالا دریافت کنند. کارشناسان معتقدند باتوجه به افزایش چشمگیر تورم مصرف‌کننده در سال‌های اخیر، توجه به این نکته لازم است که دولت سیزدهم باید بیش از پیش در جهت حمایت از اقشار آسیب‌پذیر جامعه، سیاست‌های حمایتی مناسب را اتخاذ و از حذف دفعی ارز ترجیحی به دلیل افزایش نوسانات قیمتی کالاهای اساسی پرهیز کند و لازم است سیاست یارانه‌ای مناسب مانند پرداخت یارانه نقدی متناسب با نرخ تورم سالانه، به‌صورت تدریجی و با اصلاح سازوکارهای موجود، جایگزین آن شود تا حمایت از دهک‌های پایین جامعه و کاهش فاصله طبقاتی ادامه پیدا کند.

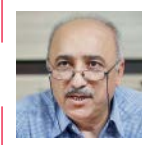
درآمد حاصل از پرداخت یارانه نقدی بر افزایش نرخ تورم، یک واقعیت تلخ و ناموفق پرداخت یارانه نقدی را تداعی می‌کند. واقعیت تلخی که در دوران دولت‌های گذشته اتفاق افتاد.

🔗 از گذشته درس بگیریم

سیاست ارز ترجیحی زمانی در کشورهای مختلف اتخاذ می‌شود که شاهد جهش قیمت ارزی در آن کشور هستیم. جهش قیمت ارزی سبب خواهد شد که واردات کالا برای وارد کنندگان به مراتب گران‌تر تمام شود و در نتیجه کالا با قیمت‌بسیار بالاتری از حد واقعی خود به دست مصرف کنندگان برسد. دولت‌های مختلف برای جلوگیری از این مساله و تأمین حقوق مصرف کننده و ایجاد نوعی ضربه گیر برای جامعه، از سیاست ارز ترجیحی استفاده می‌کنند. در حقیقت سیاست ارز ترجیحی زمانی در کشورهای مختلف اتخاذ می‌شود که دولت قصد دارد جلوی افزایش قیمت کالاهای مصرفی مردم را بگیرد و اجازه ایراد آسیب بیشتر به اقشار مختلف جامعه به ویژه دهک‌های پایین درآمدی را ندهد. دولت‌ها در چنین زمانی به استفاده از سیاست ارز ترجیحی روی می‌آورند. سیاست تثبیت نرخ ارز در دوره تحریم‌های سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ نیز اجرا شد، در آن دوره ارز ۱۲۲۶ تومانی به منظور تأمین کالاهای اساسی تعیین شد، اما این سیاست در آن دوره نیز به اهداف خود نرسید. ضمن این که منجر به واردات بیش از نیاز کالا به کشور شد. با این وجود در زمانی که دولت تصمیم به حذف تخصیص ارز ۱۲۲۶ تومانی گرفت، نرخ ارز در بازار آزاد نیز روند کاهشی به خود گرفته و در نهایت یکسان سازی نرخ ارز در سال‌های بعد از آن انجام شد. برآوردهای اقتصادی نشان دهنده این است که رانت حاصل از تخصیص نرخ ارز در هر سال دارای روند افزایشی بوده و در صورت تعلل در کنار گذاشتن این سیاست نادرست، آثار اجتماعی حذف آن در آینده بزرگتر خواهد شد، اما به منظور کنترل آثار جانبی اجتماعی در نتیجه حذف ارز ۴۲۰ تومانی باید به سه نکته مهم توجه کرد. نخست اینکه ابتدا کالاهای اساسی به میزان لازم قبل از اجرای این طرح، ذخیره سازی شود، دوم به مردم درباره پرداخت جریان افزایش قیمت‌ها اطمینان داد و نکته سوم این‌که طوری برنامه‌ریزی کرد که انتظارات تورمی موجب تورم بیش از اندازه و فشار بیش از حد به مردم نشود. از این رو سید مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان و برنامه و بودجه به‌تازگی اعلام کرده است: «ارز ۴۲۰ تومان خوراک دام و طیور حذف نمی‌شود بلکه به جای تحول به حلقه‌های واسط به حلقه‌های دیگر تولیدکننده یا مصرف‌کننده داده خواهد شد.»

فرشاد مومنی در واکنشی تند در مورد این مساله گفت: در کنار یک بازی نمایشی کسانی نمایندگان مجلس را فریب و اغواء می‌کنند تا بگویند ما سهم صندوق توسعه ملی و اوراق مشارکت را نخواستیم و به‌جای آن می‌خواهند قیمت پایه دلار را به حدود دو برابر قیمتی برسانند که دولت پیشنهاد کرد در بودجه باشد. این به‌این معنا است که ما با فاجعه‌های بزرگ انسانی، اجتماعی و محیط‌زیستی در صورتی که این ندانم‌کاری تحقق پیدا کند روبه‌رو خواهیم شد.

مرتضی افقه نیز با اشاره به وعده وزیر صمت درخصوص حذف دلار از اقتصاد گفت: متأسفانه اخیراً وعده‌هایی داده می‌شود که بیشتر آنها نشدنی است و عملاً باعث می‌شود که سرمایه اجتماعی (اعتماد جامعه) از بین برود. حذف دلار از اقتصاد ایران حداقل در کوتاه‌مدت یک کار نشدنی است. اقتصاد ما به واسطه تحریم‌های سنگین و بی‌تدبیری‌ها در سال‌های اخیر به قدری شکننده شده است که قدرت انتخاب را از ما گرفته و نمی‌توانیم تصمیم بگیریم که ارز دیگری را جایگزین دلار کرده و بدون دلار به مسیرمان ادامه دهیم.

در همین رابطه حسین راغفر اقتصاددان گفته است، قطعاً حذف ارز ۴۲۰ تومانی تورم را افزایش می‌دهد اما در عمل حمایت می‌کنند، اگر امروز مدعی هستند که با حذف ارز ترجیحی تورم رشد نمی‌کند، باید آن را تضمین کنند. راغفر ادامه می‌دهد، دولت سیزدهم هر چند وعده کاهش قیمت‌ها را داده اما در عمل تصمیماتی می‌گیرند که باعث رشد تورم می‌شود، در این میان عده‌ای به پیامدهای این موضوع واقف نیستند اما عده‌ای دیگر به طور تعمدی به دنبال افزایش قیمت‌ها هستند چراکه منافع آنها در افزایش قیمت‌هاست.

امین دلیری معاون پیشین وزارت اقتصاد و مدرس دانشگاه نیز گفته داستان تکراری تلخ افزایش قیمت کالا و خدمات و جبران آن با پرداخت یارانه نقدی به اقشار مردم و خنثی شدن

۶۰۰ میلیون دلار افزایش پیدا کند. خواسته بعدی دولت مبنی بر بازنگری نسبت به تخصیص ارز ۴۲۰ تومانی به کالاهاست و پیشنهاد دولت، حفظ ارز ترجیحی برای دارو و گندم و بازنگری برای سایر کالاهاست و مابه التفاوت ارز آزادسازی شده را نیز می‌خواهند به خود مردم بازگردانند. برای افزایش مجوز جهت تأمین کالای اساسی

🔗 **اگر ارز ترجیحی در بودجه حذف نشد؟**

جام جم در گفت‌وگو با کارشناسان اقتصادی، نظر موافقان و مخالفان ارز ترجیحی را بررسی می‌کند

ارز ترجیحی؛ تهدیدات و ترجیحات

🔗 **شامگاه ۲۵ فروردین سال ۱۳۹۷** اسحاق جهانگیری معاون اول وقت رئیس جمهور به نمایندگی از دولت دوازدهم در رسانه ملی اعلام کرد از امروز از تک نرخي و رقم آن ۴۲۰۰ تومان است. به دلیل این‌که معاون اول رئیس جمهور از این ارز به عنوان یک راهبر درست اقتصادی یاد کرده بود این نرخ ۴۲۰۰ تومانی به دلار جهانگیری معروف شد و این در حالی بود که نرخ ارز در بودجه سال ۱۳۹۷ ۲۵۰۰ تومان و در بازار آزاد ۵۰۰۰ تومان خرید و فروش می‌شد. پایین آوردن دستوری نرخ ارز و تک‌نرخي کردن آن، در شرایطی که آمریکا اعلام کرده بود به زودی از برجام خارج می‌شود باعث شد این نرخ ارز چند ماه پیشتر دوام نداشته باشد و پس از این‌که عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی شد نرخ ۴۲۰۰ تومانی تنها برای کالاهای اساسی اختصاص یافت. حالا کارشناسان اقتصادی پس از چند سال پرداخت ارز ترجیحی برای کالاهای اساسی به این نتیجه رسیده‌اند که تورم کالاهای اساسی بیش از سایر بخش‌هاست و پرداخت ارز ارزان باعث ثبات قیمت کالاهای اساسی نشده است.

امروز کشور را باید در سیاست‌های ایجادکننده رانت مانند ارز ۲۲۰۰تومانی دنبال کرد. در طرف مقابل مخالفان این اقدام معتقد هستند در صورتی که دولت با این مساله موافقت کند سبب رشد قیمت کالاهای اساسی که مستقیماً با سفره مردم در ارتباط است خواهد شد، هر چند ممکن است این رشد قیمت پس از مدتی تعدیل شود اما وضعیت معیشتی و اجتماعی مردم به گونه‌ای است که باید ملاحظات لازم در این خصوص صورت گیرد. امین دلیری معاون پیشین وزارت اقتصاد و رئیس اسبق سازمان اموال تملیکی، حسین مصما می‌اقتصاددان و سرپرست سابق وزارت اقتصاد، فرشاد مومنی اقتصاددان و عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی، مرتضی افقه اقتصاددان و استاد اقتصاد دانشگاه اهواز و حسین راغفر عضو هیات علمی دانشگاه الزهراء(س) مخالف حذف ارز ترجیحی هستند.

مدت‌هاست موضوع حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی مطرح است اما اجرایی نمی‌شود و این روند باید تغییر کند. نباید مانع فعالیت مولد بود بلکه باید هدایتگر مسیر توسعه باشیم. تصمیم‌گیری در برخی نهادها به جیب فعالان اقتصادی هزینه بسیاری را تحمیل می‌کند و قدرت رقابت را کاهش می‌دهد.

محمدرضا پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی هم در خصوص رویکرد مجلس در مقابل ارز ۴۲۰۰ گفته ترجیح مجلس بر تخصیص مابه‌التفاوت ارز ۴۲۰۰ تومانی و آزاد به صورت کارت اعتباری به مصرف‌کننده است. در این روش، راه‌قاجاق معکوس اقلامی که قیمت پایین‌تری دارند، بسته می‌شود.

محسن رضایی، معاون اقتصادی رئیس جمهور نیز در مجلس گفته بود که ما دنبال می‌کنیم. اخیراً سید شمس‌الدین حسینی در این رابطه گفته در اواخر سال ۹۶ به‌دنبال بحران ارزی قیمت ارز دولتی ۴۲۰۰ تومان شد، برای کارشناسان سوال این بود که این نرخ از کجا به دست آمده است. بعداً مشخص شد در جلسه دولت هر یک از اعضا عددی را پیشنهاد داده‌اند و در نهایت میانگین اعداد پیشنهادی به عنوان نرخ ارز دولتی تعیین شده است و این سرآغاز مشکلات بعدی شد. اولین هدف اول دولت وقت این بود که با عرضه ارز ترجیحی (۴۲۰۰تومانی) بازار آن کنترل شود. اما متأسفانه این طرح به هدف اول خود نرسید و قیمت دلار به ۳۰هزار تومان هم رسید. اما انتها مشکل این نبود، بلکه «اخلال در نظام اقتصادی و مضمحل کردن تولید، مشکل اصلی بود. به عنوان مثال نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی باعث مشکلاتی برای مرغداران، کشتارگاه‌ها و عاملان توزیع شد.

هادی قوامی، معاون وزیر اقتصاد هم درباره پیامدهای ارز ۴۲۰۰تومانی برای اقتصاد کشور گفت:

میانگین شاخص تورم در سه سال اخیر (پس از شوک ارزی) بیش از ۱۲۰ درصد بود، در حالی که در اقلام مهم سبد خانواده مانند گوشت گوسفند، ۱۸۶ درصد افزایش قیمت داشتیم که نشان دهنده آن است که چیزی از ارز ترجیحی عاید سفره مردم نشده است.

مسعود خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی تهران هم در این باره معتقد است ریشه بخش مهمی از مشکلات اقتصادی

عجولانه تصمیم نمی‌گیریم

محمد خدابخشی، نایب رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس اظهار کرد: براساس صحبت‌های کمیسیون برنامه و بودجه با دولت و سازمان برنامه و بودجه، درخواستی دو قسمتی از سوی دولت را دریافت کردیم. یکی این‌که مجوز ۸ میلیارد دلاری مجلس برای تأمین کالای اساسی و دارو کفایت نمی‌کند و باید به ۱۲ میلیارد

🔗 **اگر ارز ترجیحی در بودجه حذف نشد؟**

از آنجا که خط فقر ۱۲ میلیون تومان اعلام شده باید به مردم این فرصت داده شود که بتوانند دوباره ثبیت‌نام‌کنند و دولت نیز می‌تواند شروطی را تعیین کند که اگر خلاف اظهاری انجام شود باید مالیات پرداخت کند و از یارانه انرژی محروم خواهد شد. در این صورت تنها افرادی اقدام به ثبت‌نام می‌کنند که واقعاً نیاز دارند. از سوی دیگر هزینه‌شناسایی دهک‌های کم‌درآمد جامعه از طریق نظارت بر حساب‌های بانکی و نظام مالیاتی کشور بسیار کمتر از پردرآمدهاست. از این‌رو دولت می‌تواند برای پرداخت یارانه بانک اطلاعاتی خود را سریعاً تکمیل کند. یارانه برای اقشار کم‌درآمد جامعه با توجه به درآمدهای دولت می‌تواند به میزان تورم افزایش یابد تا ارزش خود را از دست ندهد. ضمن این‌که باید توجه داشت در دهک‌های پایین‌تر جامعه ۴۳ درصد هزینه خانوار مربوط به بخش مسکن است و دولت برای ساخت مسکن ارزان قیمت باید تلاش کند. اگر دولت قصد ندارد از یارانه نقدی استفاده کند به خانوارهای کم‌درآمد سید کالا ارائه دهد یا با استفاده از کارت‌های اعتباری فروشگاه‌های زنجیره‌ای را در این مساله درگیر کند تا خانوارها به جای دریافت پول نقد کالا دریافت کنند. کارشناسان معتقدند باتوجه به افزایش چشمگیر تورم مصرف‌کننده در سال‌های اخیر، توجه به این نکته لازم است که دولت سیزدهم باید بیش از پیش در جهت حمایت از اقشار آسیب‌پذیر جامعه، سیاست‌های حمایتی مناسب را اتخاذ و از حذف دفعی ارز ترجیحی به دلیل افزایش نوسانات قیمتی کالاهای اساسی پرهیز کند و لازم است سیاست یارانه‌ای مناسب مانند پرداخت یارانه نقدی متناسب با نرخ تورم سالانه، به‌صورت تدریجی و با اصلاح سازوکارهای موجود، جایگزین آن شود تا حمایت از دهک‌های پایین جامعه و کاهش فاصله طبقاتی ادامه پیدا کند.

جام جم در گفت‌وگو با کارشناسان اقتصادی، نظر موافقان و مخالفان ارز ترجیحی را بررسی می‌کند

ارز ترجیحی؛ تهدیدات و ترجیحات

🔗 **شامگاه ۲۵ فروردین سال ۱۳۹۷** اسحاق جهانگیری معاون اول وقت رئیس جمهور به نمایندگی از دولت دوازدهم در رسانه ملی اعلام کرد از امروز از تک نرخي و رقم آن ۴۲۰۰ تومان است. به دلیل این‌که معاون اول رئیس جمهور از این ارز به عنوان یک راهبر درست اقتصادی یاد کرده بود این نرخ ۴۲۰۰ تومانی به دلار جهانگیری معروف شد و این در حالی بود که نرخ ارز در بودجه سال ۱۳۹۷ ۲۵۰۰ تومان و در بازار آزاد ۵۰۰۰ تومان خرید و فروش می‌شد. پایین آوردن دستوری نرخ ارز و تک‌نرخي کردن آن، در شرایطی که آمریکا اعلام کرده بود به زودی از برجام خارج می‌شود باعث شد این نرخ ارز چند ماه پیشتر دوام نداشته باشد و پس از این‌که عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی شد نرخ ۴۲۰۰ تومانی تنها برای کالاهای اساسی اختصاص یافت. حالا کارشناسان اقتصادی پس از چند سال پرداخت ارز ترجیحی برای کالاهای اساسی به این نتیجه رسیده‌اند که تورم کالاهای اساسی بیش از سایر بخش‌هاست و پرداخت ارز ارزان باعث ثبات قیمت کالاهای اساسی نشده است.

ازر ۴۲۰۰ تومانی که روزی برای ارزانی کالاهای اساسی در نظر گرفته شد اکنون به محلی برای رانت و سودجویی تبدیل شده است. مصداق بارز این موضوع مرغ کیلویی ۸ هزار تومان و برنج ۱۴ هزار تومان ایرانی و ۸ هزار تومان خارجی است. این کالاهای در دسته اساسی قرار دارند و مشمول دریافت ارز ارزان هستند. ارزی که نه تنها باعث ارزانی کالاها نشده بلکه بررسی‌ها نشان می‌دهد قیمت مصوب مرغ ۳۰ هزار تومان و برنج حدود ۵۰هزار تومان است. سال ۱۳۹۷ تعداد کالاهایی که دلار ۴۲۰۰ تومانی دریافت می‌کردند بسیار زیاد بود اما اکنون این تعداد به ۵ قلم کالا محدود شده است. قبل از فشار تحریم‌ها و محدودیت منابع ارزی کشور، دولت برای واردات بسیاری از کالاهای بعضاً حتی غیرضروری هم ارز دولتی تخصیص می‌داد اما با فساد مالی که در این حوزه رخ داد و البته قرار گرفتن در مضیقه ارزی ماه‌های اخیر، دولت به سمت کاهش کالاهایی رقت که سهمیه ارزی دریافت می‌کردند تا جایی که در حال حاضر فقط ۵ کالا اساسی شامل ۴ نهاده دامی (کنجاله سویا، ذرت، جو، دانه سویا) و روغن خام است که برای واردات ارز۲۲۰۰تومانی می‌گیرند. البته گندم هم با همین ارز وارد می‌شود اما به دلیل این‌که واردات گندم نیاز به مصوبه دارد در آمارهای تخصیص ارز ترجیحی نمی‌آید.

🔗 فهرستی که هر روز آب رفت

در طول سه سال گذشته هر سال فهرست کالاهایی که ارز ترجیحی دریافت می‌کردند کوچک‌تر شد تا دولت بتواند به بخش‌های دیگر نیز ارز پرداخت کند. گوشت، شکر و سموم کشاورزی از جمله اقلامی بودند که از فهرست دریافت ارز ترجیحی حذف شدند و مشکلی در جامعه پیش نیامد اما اکنون مشخص نیست برای اقلامی مانند مرغ و نهاده‌های دام و طیور چرا تا این حد هزینه رسانه‌ای انجام می‌شود که اگر این ارز حذف شود همه کالاها گران خواهد شد. این درحالی است که تنها ۵ قلم کالا از این ارز بهره‌مند می‌شوند و ظاهراً دارو و گندم در فهرست ارز ۴۲۰۰ تومانی باقی می‌مانند. برخی رسانه‌ها را تصمیم سروناشت‌ساز دولت سیزدهم می‌گویند اما اشاره‌ای نمی‌شود که این میراث تلخ دولتی است که نه تنها ارز ارزان برای کالاها پرداخت کرد بلکه کالاهای اساسی نیز بیشترین تورم را تجربه کردند.

🔗 موافقان و مخالفان چه می‌گویند؟

از جمله دلایلی که موافقان حذف سیاست ارز ترجیحی به آن استناد می‌کنند، مشکلات مربوط به رانتی است که به افرادی خاص تعلق گرفته است. این گروه تأکید دارند که با آن‌که دولت چند سال این ارز را در اختیار واردکنندگان قرار داده اما در نهایت کالاها با نرخ ارز آزاد به دست مصرف‌کننده نپایمی‌رسد. باید به این نکته تأکید کرد که حذف ارز ۴۲۰۰ موافقان قدرتمندی از جمله معاون اقتصادی رئیس جمهور، وزیر امور اقتصاد و دارایی و برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی و همچنین برخی تشکل‌های بخش خصوصی از جمله اتاق بازرگانی را با خود دارد. احسان خاندوزی وزیراقتصاد و دارایی با اشاره به هزینه‌هایی که ارز ۴۲۰۰ تومانی بر فعالان اقتصادی تحمیل می‌کند، گفته بود:

محمدحسین علی‌اکبری

اقتصاد

۴۲۰۰ گفته ترجیح مجلس بر تخصیص مابه‌التفاوت ارز ۴۲۰۰ تومانی و آزاد به صورت کارت اعتباری به مصرف‌کننده است. در این روش، راه‌قاجاق معکوس اقلامی که قیمت پایین‌تری دارند، بسته می‌شود.

